

NVE

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 03.07.2026
Vår ref.: 202526049-23 Oppgis ved henvendelse
Deres ref.:

Saksbehandler: Sofie Moe Knudsen
22 95 90 43 / smk@nve.no

NVE gir konsesjon til kaianlegg i Todalsfjorden

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett SF konsesjon til å bygge, eie og drive et kaianlegg og en ny permanent adkomstvei i Todalsfjorden i Surnadal kommune i Møre og Romsdal. Vi har også godkjent detaljplan for tiltaket. Vedlagt oversendes NVEs tillatelser (anleggskonsesjon og vedtak om godkjenning av detaljplan) av i dag. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/25980/A.

Klageadgang

Disse tillatelsene kan påklages, se opplysninger på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt Statnett til uttalelse før saken legges fram for Energidepartementet.

1 Søknaden

Statnett søkte 27. mai 2026 om konsesjon for etablering av et kaianlegg for ilandføring av transformatorer til Surna transformatorstasjon. NVE mottok også detaljplan for bygging av anlegget, som beskriver gjennomføringen av anleggsarbeidet og ivaretagelse av miljøhensyn i denne fasen.

Kaianlegget er planlagt på nordsiden av Todalsfjorden, og vil bestå av en betongplate på om lag 400 m², fundamentert på pæler. På hver side av betongplaten planlegges breddeutvidelser med pullerter for fortøyning av båt, se figur 1.

Statnett søker også om å etablere en om lag 120 meter lang adkomstvei mellom Todalsvegen og kaianlegget. Den østlige delen av veien skal utformes som en breddeutvidelse av fylkesvegen. Veien vil få en bredde på om lag 7 meter, og breddeutvidelsen langs fylkesveien vil bli benyttet som riggområde i anleggsperioden.

Det samlede arealbeslaget for kai, vei og fyllinger er om lag 2300 m².

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

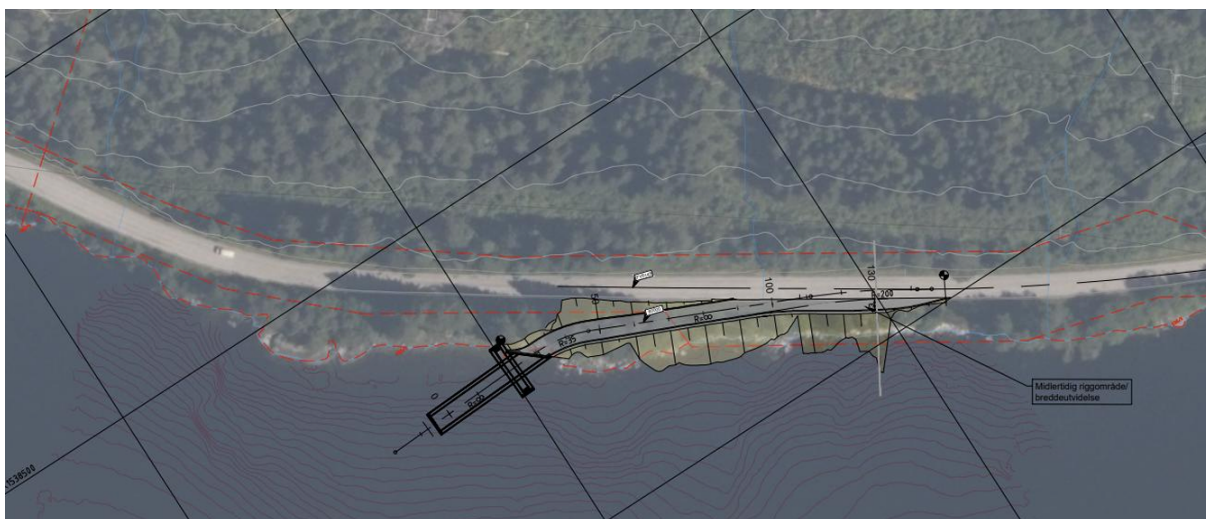
www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 1: Kaianlegg og adkomst fra Todalsvegen.

Bakgrunnen for søknaden er behov for å frakte transformatorer til Surna transformatorstasjon.

2 NVEs behandling av søknaden og detaljplanen

Statnett har på forhånd innhentet uttalelser fra Surnadal kommune og Kystverket. Uttalelsene ble sendt til NVE sammen med konsesjonssøknaden, og Statnett kommenterte uttalelsene i et eget vedlegg.

Versjonen av søknaden som Statnett sendte på høring, omfattet to alternative løsninger. Etter en videre vurdering, og på bakgrunn av uttalelsene fra Surnadal kommune, søker Statnett kun om ett av de vurderte alternativene i søknaden NVE mottok 27. mai 2026.

NVE sendte 29. mai 2026 søknaden og detaljplanen på høring til følgende høringsinstanser:

- Surnadal kommune
- Møre og Romsdal fylkeskommune
- Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
- NTNU Vitenskapsmuseet
- Fiskeridirektoratet

Høringsfristen ble satt til 19. juni 2026. NVE mottok fire uttalelser til søknaden og detaljplanen. Statnett kommenterte høringsuttalelsene i brev til NVE 25. juni 2026. NVE mener saken er av begrenset omfang og søknaden med vedlegg og detaljplanen ble derfor ikke kunngjort.

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal og Surnadal kommune peker på at strandengen i størst mulig grad må bevares, og om mulig, restaureres på slutten av anleggsperioden. De mener det bør tilrettelegges for trygg adkomst og parkering, i tillegg til fisking og bading fra kaia. **Surnadal kommune** er bekymret for trafiksikkerheten dersom biler parkerer langs autovernet, og ønsker at det blir gjort avbøtende tiltak med tanke på trafikkavvikling og adkomst til området, og foreslår at riggområdet langs veien kan bevares som en parkeringslomme, som kan sikre trygg parkering i området.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Møre og Romsdal fylkeskommune skriver at tiltaket krever gjennomføringsavtale og tillatelser etter vegloven.

Fiskeridirektoratet opplyser at det er registrert gytefelt og gyteområder i sjøområdet nær det omsøkte tiltaket i Todalsfjorden. De anser det omsøkte tiltaket som relativt begrenset i omfang, men anbefaler at det viktigste avbøtende tiltaket er å sette tidsbegrensning for utfylling i sjø i perioden 1. februar til 1. juni.

Kystverket sendte inn en forhåndsuttalelse til Statnett og opplyser om at det er kommunen/regionalt havneforetak etter delegering som må vurdere om tiltaket krever tillatelse etter havne- og farvannsloven § 14.

Under NVEs vurderinger har vi gjengitt de delene av uttalelsene, og Statnetts kommentarer til uttalelsene, som er relevante for vår vurdering av om tiltaket skal få konsesjon og om detaljplanen skal godkjennes. Høringsuttalelsene og søkers kommentarer er tilgjengelige via [elnnnsyn](#).

3 NVEs vurdering av konsesjonssøknaden

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper tiltaket har for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle. Det vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

3.1 Visuelle virkninger

NVE vil i dette kapitlet vurdere tiltakets visuelle virkninger for friluftsliv, naturopplevelser, kulturmiljøer og synlighet fra bolig- og fritidsbebyggelse. Vurderingene begrenser seg til de visuelle virkningene, og omfatter ikke direkte arealinngrep, som blir vurdert i senere kapitler.

Kaianlegget er planlagt i strandsonen på nordsiden av Todalsfjorden. Figur 2 viser visualisering av det planlagte kaianlegget.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 2: Visualisering av planlagt kaianlegg. Kilde: Statnetts konsesjonssøknad.

Statnett skriver i søknaden at kaianlegget vil være godt synlig fra sørsiden av fjorden, fra Todalsøra og for dem som ferdes på fjorden. Videre opplyser de at det rett vest for tiltaksområdet ligger et svaberg som skiller seg ut fra den øvrige strandlinjen, og som brukes til blant annet bading og fiske. Statnett vurderer at landskapet ved svaberget vil bli negativt påvirket som følge av kaianlegget og rydding av skog i bakkant. Etter Statnetts syn vil kaianlegget kunne oppleves som et fremmedelement for brukere av området, og endre opplevelsen av et relativt urørt og usjenert område. Statnett viser samtidig til at tiltaksområdet ligger i kort avstand fra Todalsøra, hvor det finnes flere næringsbygg ned mot sjøen, og vurderer derfor kaianlegget som et inngrep nær eksisterende infrastruktur, herunder næringsområder og fylkesvegen. Statnett opplyser også at fyllinger og skjæringer vil bli tilført vekstmasser ved avslutning av arbeidene, noe som kan bidra til å gjøre tiltaket mindre synlig i omgivelsene.

Surnadal kommune trekker frem at området, og spesielt svaberget, i dag er et mye brukt område til bading, fiske og rekreasjon. Området fremstår som en usjenert og skjermet badeplass, og kommunen mener at dette vil endre seg noe ved bygging av kaianlegget.

Etter NVEs vurdering vil kaianlegget gi et landskapsinngrep som vil kunne påvirke opplevelsen av strandsonen negativt. NVE mener tiltaket vil kunne gi negative visuelle virkninger for friluftsliv, da det ligger i nærheten av et svaberg som er mye brukt til rekreasjon. Kaianlegget vil kunne redusere naturopplevelsen og områdets attraktivitet da det i dag ligger relativt usjenert og skjermet til. NVE mener samtidig at de visuelle virkningene vil begrenses ved at området allerede er preget av

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

eksisterende infrastruktur i form av eksisterende fylkesveg, og at det ligger relativt nær Todalsøra med infrastruktur ned mot sjøen.

NVE vurderer at tiltaket i hovedsak vil gi lokale visuelle virkninger, men av begrenset omfang. NVE mener istandsetting av fyllinger og skjæringer vil kunne redusere tiltakets synlighet i omgivelsene noe over tid. For en nærmere vurdering av arrondering og istandsetting, viser vi til vår vurdering av detaljplanen i kap. 4 nedenfor.

3.2 Kulturminner og kulturmiljø

Statnett opplyser at det ikke er registrert kulturminner eller kulturmiljø i eller i umiddelbar nærhet til tiltaksområdet. Videre opplyser de at omfanget av tiltaket er lite, og med utgangspunkt i kjent kunnskap vurderer de at tiltaket medfører ubetydelige eller liten konsekvens for kulturminner.

NVE viser til at dersom det avdekkes hittil ukjente automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet, skal alt arbeid øyeblikkelig stanses, jf. kulturminneloven § 8, annet ledd og kulturminnemyndigheter varsles. NVE forutsetter at Statnett oppfyller kravene i kulturminneloven, og gjør oppmerksom på at de er ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skades.

3.3 Friluftsliv

Statnett skriver i søknaden at det ikke er turområder der tiltaket er planlagt, men at området er egnet for fiske fra land, og ligger rett øst for et svaberg som lokalt omtales som «Elskarberget». Svaberget er lett tilgjengelig fra Todalsøra, og har en verdi for bading og rekreasjon om sommeren.

Statnett opplyser at tiltaket ikke vil medføre inngrep i svaberget eller være til hinder for ferdsel i området og fiske fra land. De mener kaien kan bidra til å øke tilgjengeligheten til strandsonen som en fiskeplass og oppholdssted. På bakgrunn av dette vurderer Statnett at tiltaket medfører liten konsekvens for friluftsliv.

Surnadal kommune opplyser at området i dag brukes til bading, fiske og rekreasjon, hovedsakelig av lokalbefolkningen, men også av besøkende utenfra. Kommunen ønsker at området fortsatt skal være tilgjengelig for besøkende, og mener det omsøkte tiltaket ivaretar dette da det ikke legger direkte beslag på svaberget. Kommunen vurderer imidlertid at kaien kan gjøre området mer attraktivt, og mener derfor det bør gjøres tiltak som legger til rette for trygg bruk. De skriver at det er viktig at det gjøres avbøtende tiltak når man gjør inngrep i et område som er viktig for lokalbefolkningen, og foreslår at kaien blir bygd med en trygg utforming som sørger for sikker klatring opp fra sjøen, trygg adkomst og tilrettelegging for kortere opphold.

Statsforvalteren påpeker at når det først blir gjort permanente tiltak i strandsona, bør det tilrettelegges slik at allmennheten kan få nytte av det. De mener enkle tiltak som gjør det forsvarlig for både parkering, bading og fiske bør være mulig å få på plass.

Statnett skriver at det planlegges for etablering av stige opp til kaien. Videre opplyser de at anlegget vil være blokkert fra veien med autovern eller bom, men utover dette vil anlegget være tilgjengelig for offentligheten.

NVE registrerer at kaianlegget ikke vil medføre inngrep i svaberget like øst for tiltaksområdet og at området vil være tilgjengelig for allmennheten. På bakgrunn av dette mener NVE at tiltaket vil ha små virkninger for friluftsliv, og vurderer at negative virkninger for friluftslivet stort sett vil være

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

knyttet til tiltakets visuelle virkninger, som er beskrevet og vurdert i kap. 3.1. Vurderinger knyttet til vei og parkering er beskrevet i kap. 3.6.

NVE bemerker ellers at permanente hjelpeanlegg som er nødvendig for å bygge, eie og drive elektriske anlegg, slik som det omsøkte kaianlegget, er konsesjonspliktige etter energiloven. Formålet med kaianlegget er å tilrettelegge for transport av transformator frem til Surna transformatorstasjon. NVE anser ikke tiltak som er ment å tilrettelegge for parkering, fiske og bading som relevante i den forbindelse. Statnett skriver i detaljplanen at de vil i dialog med kommunen vurdere hvordan kaianlegget kan tilrettelegges for bruk. NVE mener det er positivt at Statnett vil ha dialog med kommunen, men vil ikke pålegge Statnett å gjennomføre tiltakene Surnadal kommune og Statsforvalteren i Møre og Romsdal tar opp.

3.4 Naturmangfold

3.4.1 Naturmangfoldloven §§ 8 og 9

I henhold til naturmangfoldloven § 7 plikter NVE å legge til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når det skal vurderes om det skal gis konsesjon til et tiltak eller ikke.

Naturmangfoldloven § 8 første ledd krevet at vedtak som berører naturmangfold så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget i denne saken bygger på beskrivelse av tiltaket, vurdering av konsekvenser i søknaden og konsekvensutredning utført av Sweco. NVE har i tillegg foretatt egne søk i Miljødirektoratets Naturbase og Artsdatabankens Artskart.

NVE mener grunnlagsmateriale for de utførte utredningene av naturmangfold er tilstrekkelig, jf. våre vurderinger i de påfølgende kapitlene. En viss usikkerhet om hvorvidt vi besitter fullstendig kunnskap om de biologiske verdiene i influensområdet vil alltid være til stede. NVE vurderer at den samlede dokumentasjonen som foreligger gir tilstrekkelig grunnlag for å drøfte og vurdere effekten tiltaket har på naturmangfoldet ut fra sakens omfang og risikoen for skade, i samsvar med naturmangfoldloven § 8. NVE mener derfor at føre-var-prinsippet som fremgår av naturmangfoldloven § 9 ikke kommer til anvendelse i denne saken.

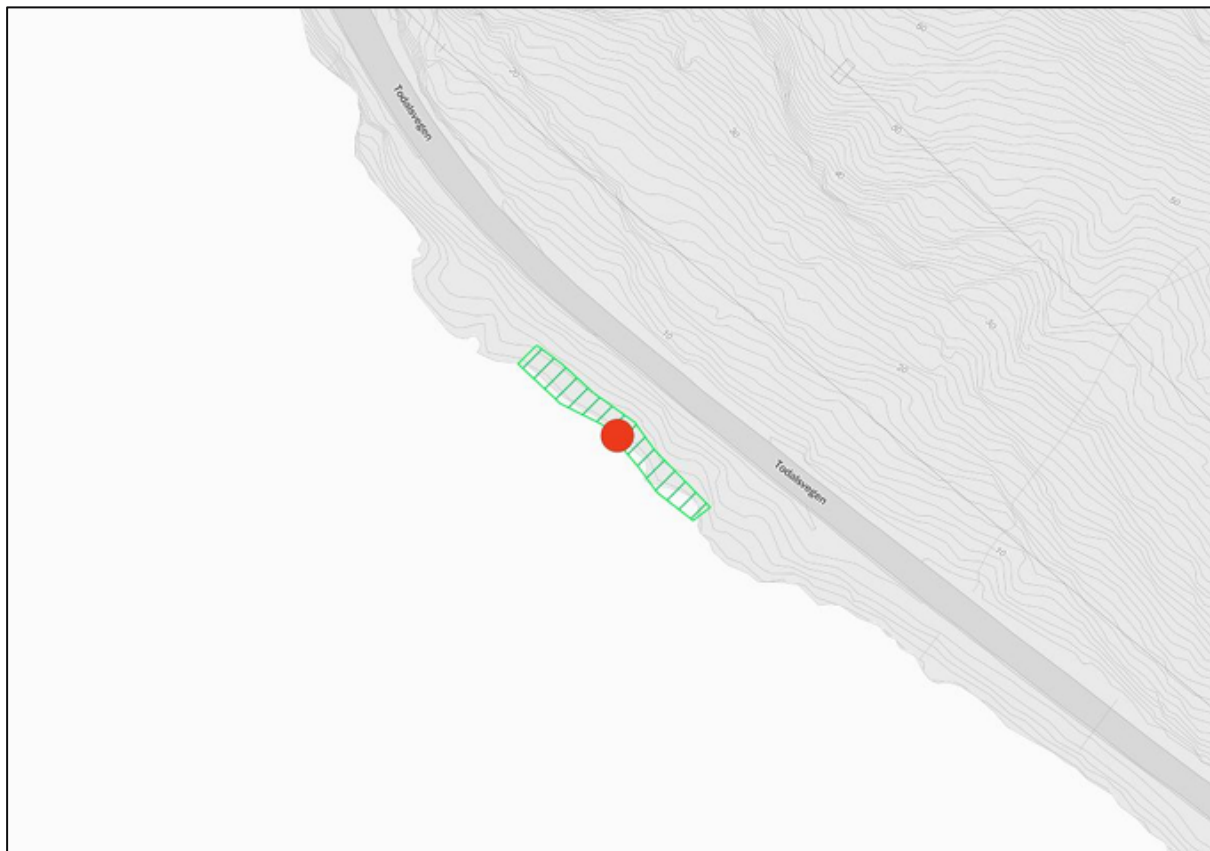
3.4.2 Naturtyper og arter

Sweco har, på oppdrag for Statnett, vurdert hvilke virkninger kaianlegget vil gi for naturmangfoldet. Sweco opplyser at det under kartlegging ble registrert naturtypen strandeng der kaianlegget er planlagt, se Figur 3. Lokaliteten har moderat lokalitetskvalitet, som sammen med rødlistestatusen sårbar (VU) gir lokaliteten stor verdi. Statnett opplyser at strandengen vil bli berørt av etableringen av adkomstveien til kaianlegget, samt av midlertidig fylling ned mot sjøen. Samtidig vil et areal mellom svaberget og kaianlegget bli bevart. Statnett påpeker videre at strandengen på sikt kan reetableres, forutsatt god tilbakeføring av steinfyllingen langs sjøen. Samlet vurderer Statnett at tiltaket medfører middels negativ konsekvens for naturmangfold.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 3: Kartet viser plassering av kaianlegget (rød prikk) og den registrerte naturtypen strandeng (grønt, skravert område). Kilde: Statnetts konsesjonssøknad.

Surnadal kommune viser til at det er viktig at strandengen berøres i så liten grad som mulig. Der strandengen går tapt i anleggsperioden mener de at arealet bør restaureres der det er mulig, og at steinfyllinger uten overdekking og tilsåing bør unngås.

Statsforvalteren anbefaler at det blir etablert en fysisk avgrensning under anleggsperioden for at ikke resterende strandeng utenfor planområdet blir påvirket, og at den delen som inngår i tiltaket blir skånsomt håndtert slik at det er mulig å tilbakeføre deler av strandengen.

Statnett er enig med Statsforvalteren at den delen av strandengen som ikke berøres av tiltaket bør avgrenses med fysisk sperre for å sikre at naturtypen bevares, og tar med forslaget i den videre prosjekteringen.

På bakgrunn av de negative virkningene for naturtypen, ba NVE om nærmere informasjon om omfanget av påvirkningen på strandengen. I e-post av 8. juni 2026 (NVE-ref. 202526049-12) opplyser Statnett at om lag 60 % av den kartlagte strandengen vil bli berørt, enten av permanente eller midlertidige tiltak. Videre opplyses det at en strekning på om lag 15 meter ikke vil bli berørt av hverken permanente eller midlertidige tiltak. Statnett skriver også at istandsettingen av midlertidig områder skal gjøres på en slik måte at den gjenværende delen av strandengen kan reetableres etter endt anleggsarbeid.

NVE har gjennomført søk i Artsdatabankens Artskart og kan ikke se at det er registrert rødlistede arter i nærheten av tiltaksområdet. NVE registrerer at tiltaket vil medføre både permanent og

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

midlertidig arealbeslag i store deler av en strandeng med rødlistestatus sårbar. NVE vil stille vilkår om at den delen av strandengen som ikke blir beslaglagt av midlertidige eller permanente tiltak, skal sikres mot påvirkning i anleggsfasen. Området skal ikke brukes til rigg- eller lagringsplass. NVE registrer at Statnett i detaljplanen opplyser at steinfyllingen og andre områder langs sjøen skal tilbakeføres slik at strandengen kan reetableres over tid. NVE legger dette til grunn, og viser til kapitelet med NVEs vurdering av detaljplanen nedenfor for ytterligere kommentarer til dette.

3.4.3 Fremmede arter

Sweco opplyser at det ble registrert et eksemplar av den fremmede arten rynkerose. Arten er vurdert å utgjøre svært høy risiko (SE) i fremmedartslisten, og er regnet som spesiell relevant i saker som omhandler massehåndtering. Sweco skriver at dersom det planlegges inngrep med massehåndtering i området, kreves det en tiltaksplan for å sikre spredning av arten.

Surnadal kommune mener Statnett må lage en plan for hvordan plantedeler fra fremmede arter skal håndteres for å unngå spredning, og sikre at anleggsarbeidere kjenner til rutiner for å minske risiko for spredning av fremmede arter og inngrep i strandengen.

For å hindre introduksjon av fremmede plantearter i områder, ber Statsforvalteren om at det blir satt vilkår om rengjøring av anleggsmaskiner og utstyr, og krav om at tilførte masser skal være frie for jord, frø og plantedeler, t.d. knust fjell som har vært produsert og lagret slik at de ikke er forurensset, jf. §§ 18 første ledd og 24 ledd i forskrift om fremmede organismer.

Statnett skriver at masser som brukes til utfylling ikke skal inneholde jord og plantedeler, og skriver i søknaden at den fremmede arten vil håndteres i tråd med veiledningsmateriale fra Miljødirektoratet ved anleggsgjennomføringen.

NVE gjør oppmerksom på at forskrift om fremmede organismer stiller krav til aktsomhet for å unngå spredning av fremmede arter som kan medføre risiko for naturmangfoldet. NVE legger til grunn at Statnett følger kravene i forskriften. For en nærmere vurdering av gjennomføring av avbøtende tiltak, viser vi til NVEs vurdering av detaljplanen i kap. 4.

3.4.4 Marint naturmangfold

Naturtyper og arter

Sweco vurderer at tiltaksområdet består av hardbunn ned til om lag ni meters dybde, og deretter går det over til bløtbunn. Det er registrert sammenhengende makroalgesamfunn (tang) i hele området. Det er ikke identifisert forvaltningsrelevante naturtyper eller arter i eller i nærheten av tiltaksområdet. Sweco vurderer at kunnskapsgrunnlaget tilsier at lokaliteten ikke har fysiske forhold som indikerer potensial for naturverdier, jf. gjeldende veiledere.

NVE har gjennomført søk i Miljødirektoratets Naturbase og Artsdatabankens Artskart, og kan ikke se at det er registrert marine naturtyper eller rødlistede arter i området. NVE legger vurderingene i konsekvensutredningen til grunn, og viser til at arealet i sjø som blir permanent beslaglagt er av begrenset omfang. Etter NVEs vurdering vil tiltaket ha begrensede virkninger for naturtyper og rødlistede arter i sjø. NVE mener de negative virkningene i hovedsak vil være knyttet til anleggsarbeidet, særlig i form av økt støy og økt partikkelspredning, men at dette vil være

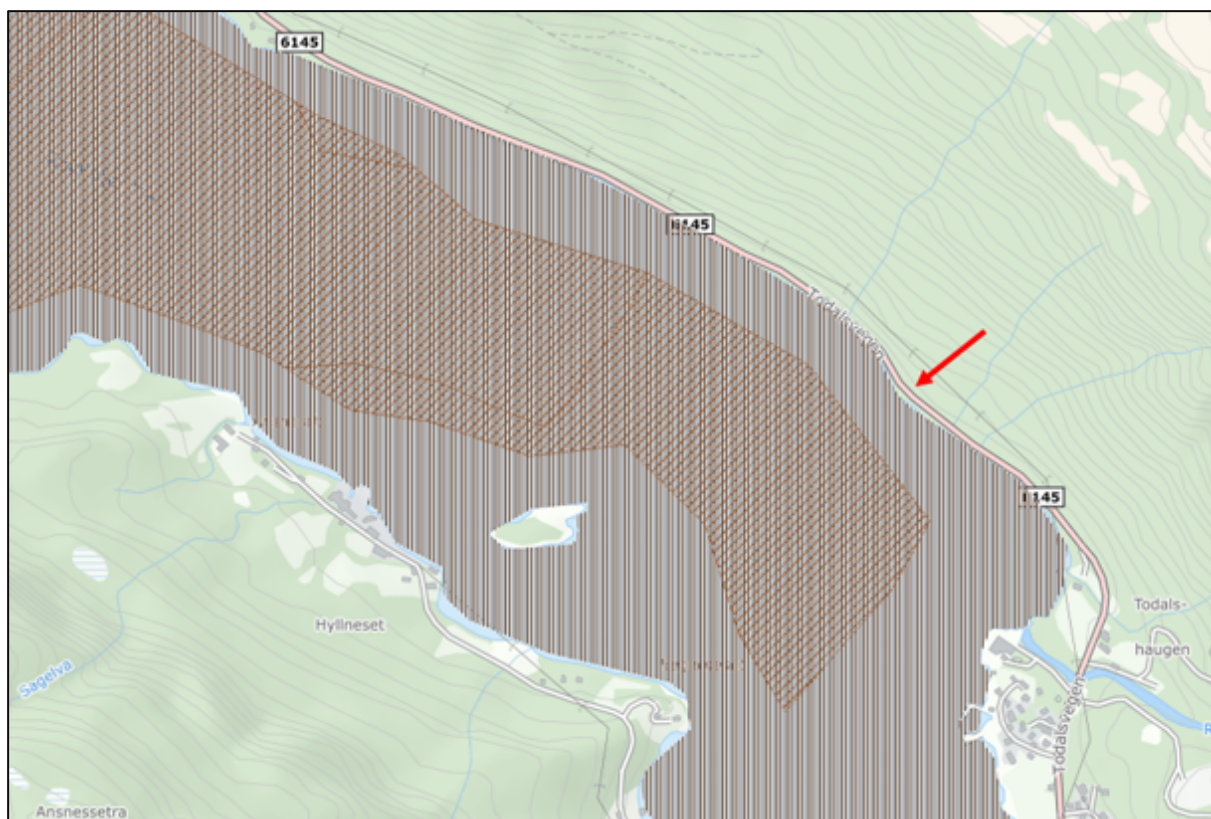
NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

forbigående. Tiltakets virkninger på gytefelt er vurdert nedenfor, mens tiltakets samlede virkninger for forurensning er omtalt nærmere i kap. 3.5.

Gytefelt

Statnett skriver at hele Todalsfjorden er et lokalt viktig gyteområde for kysttorsk, og viser til at hele fjorden er markert som gyteområde, se Figur 4.

Figur 4: Kartet viser gyteområder for kysttorsk fra fiskeridirektoratet og kystverkets databaser. Hele fjorden er markert som gyteområde, og arealer ute i fjorden er markert som gytefelter. Aktuelt sted for kai er markert med rød pil. Kilde: Statnetts konsesjonssøknad.

Fiskeridirektoratet opplyser at Havforskningsinstituttet har registrert et gytefelt for torsk, som er vurdert som lokalt viktig med lite egg, og stor tilbakeholdelse av egg. Innenfor store deler av det samme området har Fiskeridirektoratet registrert gyteområder for torsk, samt et gyteområde for lysing nord/nordvest for Ansnesholmen rundt 750 meter fra tiltaksområdet.

Fiskeridirektoratet ser det generelt som svært negativt dersom viktige naturverdier ødelegges, og/eller at ressursområder som gytefelt, gyteområder og marine naturtyper påvirkes negativt. Fiskeridirektoratet viser til generelle anbefalinger fra Havforskningsinstituttet om at tiltak som mudring og utfylling som skal gjøres i nærheten av gytefelt bør i størst mulig grad gjøres utenfor gytetiden og den tiden yngelen bunnsår. Bruk av siltgardin for å hindre spredning av partikler i vannet er også et ønskelig tiltak som kan begrense skade på yngel som gjennom sommeren og utover høsten lever i oppvekstområder i nærheten av gytefeltene. Videre skriver de at ved arbeid som berører sjøbunnen må det gjøres tiltak for å hindre spredning av eventuelle miljøgifter fra sedimentene, og når det skal gjennomføres utfylling i sjø, skal utfyllingsmassene være rene, og det

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

må gjøres tiltak for å forhindre spredning av plastfibre og skyteledninger fra utfyllingsmassene. De peker videre på at utfylling av uvasket sprengstein i sjø kan medføre risiko for blakking av sjøvann på grunn av finpartikler og nedslamming lokalt i sjøområdet. Sprengstein kan også inneholde store mengder skarpe, flisige eller nåleformede partikler og avfall etter sprengningsarbeidet. Det er ikke ønskelig at slike partikler spres i vannmassene da de kan sette seg i gjellene på fisk og skade disse, forårsake kvelning og gi sårdannelse i annet biologisk vev. De kan også være skadelig for andre vannlevende organismer, spesielt stedbundne. Fysiske egenskaper ved mineraler fra harde bergarter medfører et særlig stort skadepotensial i denne sammenheng.

Fiskeridirektoratet vurderer i dette tilfellet at både mudring, utfylling, sprenging og pæling anses som relativt begrenset i omfang. De anbefaler at det viktigste avbøtende tiltaket vil være å sette en tidsbegrensning for utfylling i sjø som skjermer torsken i tidsrommet den gyter og yngelen bunnsår, altså perioden fra 1. februar til 1. juni.

Statnett skriver at det vil bli benyttet rene masser, fortrinnsvis av sprengstein som forhåndsvaskes før de benyttes til utfylling i fjorden. Dette vil bidra til å hindre spredning av fremmede arter gjennom jord i massene, mens vasking av massene vil bidra til å skylle av skarpe finkornede masser som kan skade naturmangfold i sjøen. Videre opplyser Statnett at det under anleggsperioden skal benyttes siltgardin for å forhindre økt turbiditet i fjorden, samt forhindre spredning av avfall. Statnett skriver at de tar sikte på å være ferdig med arbeid i sjø innen 1. februar 2027, og at det planlegges avbøtende tiltak for å minimere avrenning og økt turbiditet til vannet. Statnett opplyser i detaljplanen at de har sendt søknad til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal om tillatelse til utfylling og mudring i sjø etter forurensningsloven.

NVE vurderer at det hovedsakelig er mudring og utfylling i sjø som vil gi negative virkninger for gytefeltet. NVE viser til at Statnett har søkt Statsforvaltaren i Møre og Romsdal om tillatelse til mudring og utfylling i sjø etter forurensningsloven. Det legges til grunn at virkningene av mudringen og utfylling, samt eventuelle avbøtende tiltak, vil bli vurdert i denne behandlingen, og NVE vurderer derfor ikke dette nærmere.

3.4.5 Naturmangfoldloven §§ 10, 11 og 12

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningene av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli påvirket av. Ifølge forarbeidene (Ot.prp. 52 (2008-2009) s. 381-382 er det effekten på naturmangfoldet som skal vurderes i prinsippet om samlet belastning, ikke det enkelte tiltaket som sådan. For å kunne gjøre dette er det nødvendig med kunnskap om andre tiltak og påvirkningen på økosystemet, hvor det både skal tas hensyn til eksisterende inngrep og forventede fremtidige inngrep.

NVE mener arealbeslaget som følge at det omsøkte tiltaket er begrenset. Store deler av en naturtype med strandeng vil bli beslaglagt av både midlertidige og permanente inngrep, men ved god tilbakeføring kan deler av strandengen reetableres. NVE er ikke kjent med andre planlagte tiltak i området som vil føre til at den samlede belastningen på økosystemene i områdene blir for store.

NVE vurderer på bakgrunn av dette at tiltaket ikke har virkninger som er i konflikt med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Naturmangfoldloven § 11 tilsier at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse. NVE har anledning til å legge føringer i konsesjoner for eventuelle avbøtende tiltak som reduserer virkninger av naturmangfoldet. I naturmangfoldloven § 12 står det at skader på naturmangfoldet skal unngås ved bruk av driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. NVE legger også til grunn at konsesjonsbehandlingen skal medføre at tiltaket lokaliseres der de samfunnsmessige ulempene blir minst, jf. energilovforskriften § 1-2. Samtidig vil en eventuell konsesjon legge føringer for hvilke avbøtende tiltak Statnett må gjennomføre for å minimere skadene på blant annet naturmangfoldet. Vi viser blant annet til vurderingen av vilkår i kap. 3 og 4. På bakgrunn av dette mener NVE at naturmangfoldloven §§ 11 og 12 er hensyntatt.

Etter NVEs vurdering er det viktig at anleggsarbeid som potensielt kan berøre viktige biotoper og leveområder gjennomføres og tilpasses på en måte som gjør at inngrepene i disse områdene blir minst mulig. Statnett har utarbeidet en detaljplan, og vi viser til vår vurdering av avbøtende tiltak i anleggsperioden nedenfor.

3.5 Forurensning

Statnett opplyser at det er behov for å grave ut om lag 2000 m³ masser under veiarealet og i sjøen, og at det vil være behov for om lag 3000 m³ masser til tilbakefylling. Deler av masseutskiftningen vil skje i sjø og vil være å anse som mudring av løsmasser og dumping av kvalitetsmasser. Videre opplyser Statnett at det kan forekomme avrenning fra blottlagte arealer i anleggsperioden, men at dette ikke forventes å medføre negativ påvirkning på plante- og dyrelivet i Todalsfjorden.

Sweco har gjennomført en vurdering av forurensset grunn ved kaianlegget på land, og en miljøteknisk sedimentundersøkelse i sjøområdet der kaianlegget er planlagt. Basert på feltobservasjoner, grunnforurensningsdatabasen og flyfoto vurderer Sweco at det ikke er behov for miljøtekniske grunnundersøkelser på land. Undersøkelsen i sjø viser at sjøbunnen ikke inneholder forurensede sedimenter, og at det derfor ikke er risiko for spredning av miljøgifter fra lokaliteten. Selv om det ikke er påvist skadelige miljøgifter i sedimentene, peker Sweco på at finstoffinnholdet i sedimentene likevel kan påvirke naturmangfoldet i sjøen. Etter deres vurdering bør det derfor vurderes nødvendige tiltak for å begrense partikkelspredning i detaljprosjekteringsfasen.

NVE vurderer at tiltaket vil ha begrenset risiko for forurensning, med unntak av konsekvenser knyttet til mudring og utfylling i sjø som potensielt kan gi negative virkninger for naturmangfoldet. NVE bemerker at Statnett plikter å følge bestemmelsene i forurensningsloven og legger til grunn at etableringen av kaianlegget lar seg gjennomføre uten å føre til forurensning med god planlegging av avbøtende tiltak. NVE viser til at Statnett har søkt Statsforvalteren i Møre og Romsdal om tillatelse til mudring og utfylling i sjø etter forurensningsloven. Det legges til grunn at virkninger av mudringen og utfyllingen, samt eventuelle avbøtende tiltak, vil bli vurdert i denne behandlingen, og NVE vurderer derfor ikke teamet nærmere.

3.6 Infrastruktur

Statnett skal etablere en permanent adkomstvei på ca. 120 meter fra fylkesveg 6145 til kaianlegget for å frakte transformatorene. Avkjørselen fra fylkesveien vil være midlertidig, og etter at transformatorene er fraktet opplyser Statnett at autovernet vil settes opp på samme sted som i

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

dag. Videre skriver Statnett at arbeid nær fylkesvegen vil kunne medføre perioder med redusert hastighet og lysregulering da de antar at ett felt må stenges i perioder.

Surnadal kommune påpeker at tilkomst til området i hovedsak skjer til fots eller med sykkel, men at det ofte parkeres langs fylkesvegen. Et kaianlegg kan tiltrekke seg flere besøkende, og kommunen er bekymret for økt parkering langs fylkesvegen dersom autovernet settes opp som i dag. Av hensyn til trafiksikkerheten foreslår kommunen å bevare riggområdet langs veien som en parkeringslomme. Adkomstveien og riggområdet er vist i figur 1.

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal mener også det bør tilrettelegges for trygg adkomst og parkering.

Statnett ønsker ikke å tilrettelegge for parkering ved kaianlegget. De begrunner dette med at det vil medføre at det må settes av nok areal til parkering slik at det ikke glir ut i kjørebanelen, og at det vil beslaglegge større arealer i strandsonen. Statnett anser det som viktig å begrense permanente inngrep i strandsonen, slik at midlertidige tiltak ikke får en permanent karakter. Videre er Statnett bekymret for at etablering av en parkeringslomme vil kunne benyttes utover de få plassene denne vil åpne for. Dette vil da kunne snevre inn veien og føre til trafikkfarlige hendelser. Ved reetablering av autovern på samme sted som i dag vil mulighetene for parkering ligge så langt ut i kjørebanelen at de mener parkering ikke vil skje.

Møre og Romsdal fylkeskommune viser til at Statnett må søke om dispensasjon fra byggegrensa til fylkesvegen for etablering av kaia. Videre opplyser de at det også må søkes om tillatelse til etablering av avkjøring fra fylkesvegen. Ved etablering av avkjøring på en strekning med eksisterende rekkverk, skal rekkverket være i samsvar med kravene i Statens vegvesens håndbøker. Dersom det skal settes opp bom i avkjørselen, bemerker fylkeskommunen at denne ikke kan være påkjøringsfarlig eller til ulempe for drift og vedlikehold av fylkesvegen. Videre skriver de at før arbeidet med etablering av ny avkjørsel kan settes i gang, må gjennomføringsavtale med Møre og Romsdal fylkeskommune, tillatelse til graving- og nærføring, samt arbeidsvarsling være godkjent. Fylkeskommunen opplyser også om at dersom det skal sprenges tett inntil fylkesvegen, må det dokumenteres at arbeidet ikke skader veien, og det må eventuelt gjennomføres risikoreduserende tiltak dersom det er nødvendig. Det samme gjelder for utgraving og utfylling, og det må dokumenteres at arbeidet ikke påvirker stabiliteten til veien.

Statnett opplyser at de vil innhente tillatelser fra Møre og Romsdal fylkeskommune. De skriver videre at Sweco har på vegne av Statnett utarbeidet et geoteknisk notat for områdestabilitet, og at rapporten viser at området ikke vil få negativt påvirket områdestabilitet som følge av tiltaket. Videre skriver de at det kan oppstå nedsatt stabilitet for fylkesvegen under utgraving, og det stilles derfor krav til å at gjennomføringen skjer gradvis for å forhindre stabilitetsutfordringer. I videre prosjektering vil Statnett gjøre ytterligere vurderinger av områdestabilitet og hvordan arbeidet skal innrettes for å sikre området både under og etter anleggsperioden. Statnett skriver at eventuelt sprengningsarbeid skal gjennomføres så skånsomt som mulig for å forhindre skader på veien. Dersom eksisterende vei skulle bli skadet, skriver Statnett at dette vil utbedres slik at veien har minst like god standard etter ferdig anleggsarbeid.

NVE viser til vår detaljplanveileder hvor utgangspunktet er at alle områder som er brukt midlertidig i forbindelse med anleggsarbeidet skal istandsettes og tilbakeføres etter at anlegget er etablert. NVE mener også at Statnett ikke skal tilrettelegge for parkering eller liknende tiltak som de selv

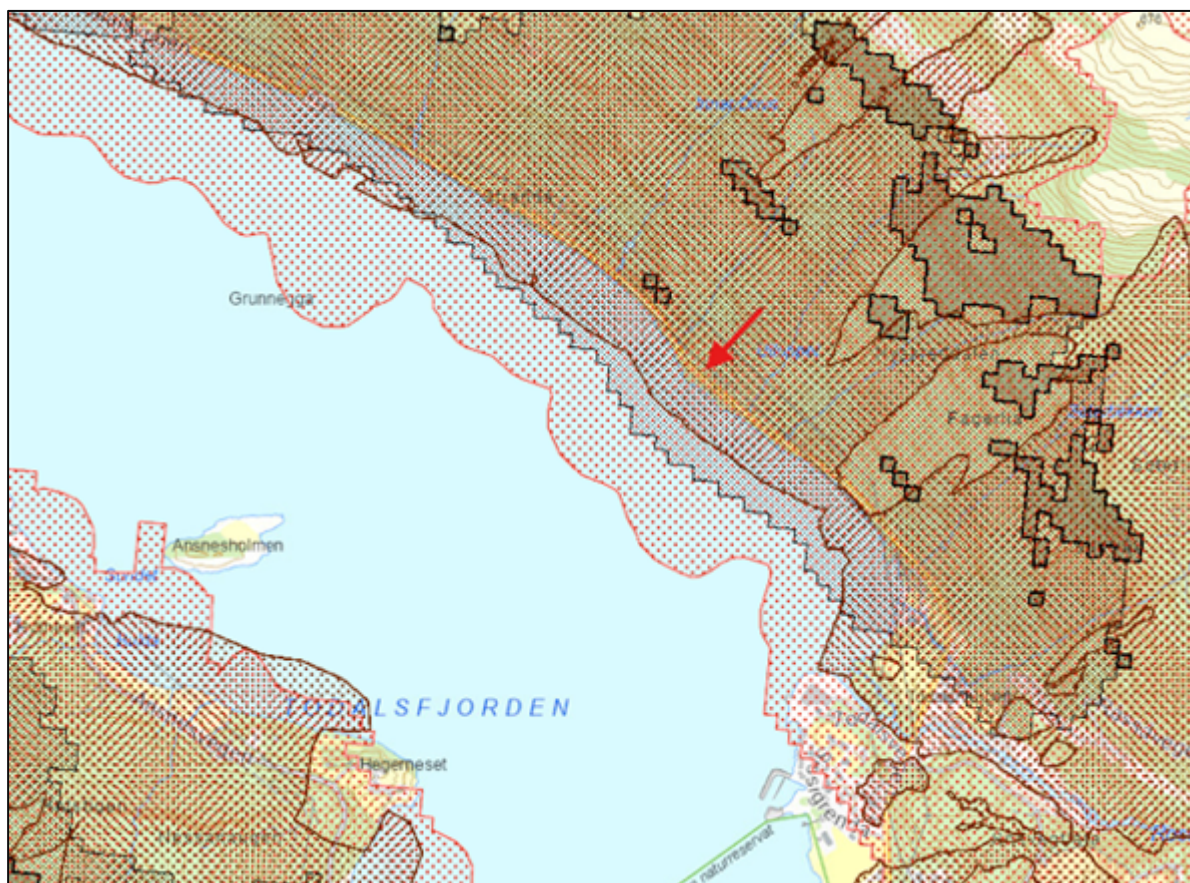
NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

ikke har bruk for. NVE legger til grunn at Statnett innhenter alle nødvendige avtaler og tillatelser fra Møre og Romsdal fylkeskommune. NVE registrerer også at det geotekniske notatet fra Sweco viser at tiltaket kan gjennomføres uten at områdestabiliteten påvirkes. NVE legger derfor til grunn at anleggsarbeidet gjennomføres på en slik måte at områdestabiliteten ikke endres. Videre må eventuelle skader på vei utbedres etter anleggsarbeidet.

3.7 Naturfare

Statnett opplyser at det planlagte kaianlegget ligger nederst i en bratt dalside og innenfor aktsomhetsområder for steinsprang, snøskred og jord- og flomskred, se Figur 5. Det er også registrert en skredhendelse i form av et større jordskred om lag 400-500 meter nord for tiltaksområdet.

Figur 5: Aktsomhetsområder for skred (snøskred markert i rødt, steinsprang i svart og jord- og flomskred i brunt). Tiltaksområdet er markert med rød pil. Kilde: Statnetts konsesjonssøknad.

Statnett viser til at det i anleggsfasen, og i perioden hvor transformatorene skal ilandføres, vil oppholde seg mye personell og utstyr i området. De skriver at skredfare må inngå i risikovurderingen ved planlegging og gjennomføring av arbeidet.

NVE viser til Statnett er ansvarlig for å sørge for effektiv sikring og beredskap, og at bygging av anlegget planlegges og gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot naturfare, jf. §§ 3-5 og 3-7 i energilovforskriften. Videre plikter tiltakshaver å sørge for tiltak for å forebygge og begrense

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

virkingen av ekstraordinære situasjoner, samt sørge for at utbyggingen ikke fører til økt ulempe eller risiko for tredjepart. Dette følger av energiloven § 9-2 jf. § 9-1.

4 NVEs vurdering av detaljplanen

4.1.1 Innledning

Formålet med en detaljplan er å sikre at tiltakshaver tar hensyn til miljø og landskap når anlegg med konsesjon etter energiloven skal bygges og driftes. Forhold som NVE mener beskrives på en god måte i detaljplanen, og som det ikke er kommet merknader til, blir ikke vurdert nærmere.

4.1.2 Arealbruk og anleggsarbeid

Detaljplanen beskriver hvilke permanent og midlertidig arealbruk gjennomføringen av det omsøkte tiltaket medfører. Arealbruken framgår av detaljplankartet.

Surnadal kommune og Statsforvalteren i Møre og Romsdal skriver i sine uttalelser at det er viktig at den kartlagte naturtypen strandeng berøres i så liten grad som mulig. Statsforvalteren anbefaler at det etableres en fysisk avgrensning i anleggsperioden. Møre og Romsdal fylkeskommune skriver at tiltaket krever gjennomføringsavtale og tillatelser etter vegloven.

Statnett skriver i sine kommentarer til de innkomne uttalelsene at de er enige i at naturtypen strandeng må bevares der det er mulig, og har i etterkant av uttalelsene oppdatert detaljplanen med informasjon om at de delene av strandengen som ikke berøres av midlertidig fylling skal avgrenses med fysisk sperrebånd for å hindre forringelse på de deler av strandengen som ligger utenfor areal til midlertidig fylling.

NVE vurderer det som positivt at Statnett skal merke den delen av naturtypelokaliteten som kan bevares fysisk i terrenget. Vi mener samtidig det er viktig at slik merking gjøres med materialer som ikke forvitrer, for å redusere risikoen for at materialet ender som søppel i naturen, og har derfor satt vilkår om dette i vårt vedtak om godkjenning av detaljplanen. Videre konstaterer NVE at dette restriksjonsområdet ikke framgår av detaljplankartet, noe vi mener det bør. NVE har derfor også satt vilkår i vårt vedtak om godkjenning av detaljplanen om at Statnett skal oppdatere detaljplankartet med dette restriksjonsområdet. I tillegg er det en fordel at området som merkes fysisk i terrenget også vises i digitale kart som entreprenørene bruker i maskinene sine.

Videre viser NVE til at det framgår av planen at NVEs veileder for terrengbehandling¹ skal legges til grunn for istandsettingen. Vi mener at prinsippene i veilederen også bør ligge til grunn for øvrige aktiviteter og arbeid, og setter derfor vilkår om dette i vårt vedtak om godkjenning av detaljplanen. I den forbindelse viser vi til at det ikke framgår av detaljplanen hvilke avbøtende tiltak Statnett skal gjennomføre ved sprenging for å hindre sprengsteinsøl. Vi viser til kapittel 3.3.2 i vår veileder, og konstaterer at Statnett må gjennomføre sprengning på en kontrollert måte for å unngå at sprengstein havner utenfor inngrepsgrensen. Vi viser også til at detaljer knyttet til sprenging og arbeid nær fylkesveg 6145 ifølge vegeier må avklares i en gjennomføringsavtale med Møre og Romsdal fylkeskommune. NVE konstaterer at Statnett er ansvarlig for å skaffe seg nødvendige tillatelser fra vegeier etter vegloven.

---

¹ https://publikasjoner.nve.no/veileder/2021/veileder2021_02.pdf.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

4.1.3 Arrondering og istandsetting

Statnett beskriver i detaljplanen hvordan berørte arealer skal istandsettes, herunder at istandsetting av terreng skal utføres i henhold til prinsippene i Statnetts håndbok i terrengbehandling og NVEs veileder for terrengbehandling. Det framgår også av planen at all revegetering skal skje ved naturlig gjengroing, samt at steinfylling og andre områder langs sjøen tilbakeføres på en slik måte at strandengen kan naturlig reetableres over tid.

Surnadal kommune og Statsforvaltaren i Møre og Romsdal kommer med innspill til revegetering og istandsetting, herunder spesielt knyttet til arealer innenfor den kartlagte naturtypen strandeng. Kommunen skriver at steinfyllinger uten overdekking og tilsåing bør unngås.

Når et areal blir opparbeidet, mener NVE at det er viktig å rydde vegetasjon, mellomlagre masser i ranker og separere massefraksjoner for å lykkes med arrondering og istandsetting. For å klare å holde toppmassene adskilt fra resten av massene, oppfordrer vi Statnett til å sammen med entreprenøren finne en løsning på hvordan toppmassene kan mellomlagres, slik at det blir mindre sannsynlig at disse blander seg med andre masser.

I forbindelse med arrondering og istandsetting er det viktig å få til overganger som er så like terrenget rundt som mulig. NVE mener det er positivt at vår veileder for terrengbehandling skal legges til grunn for istandsettingen. Det framgår blant annet av denne at fyllinger skal mettes med finere masser under toppmassene, slik at toppmassene ikke vaskes ned i hull mellom sprengstein ved regnskyll eller snøsmelting. Toppmassene bør ikke klappes, men legges rufsete tilbake for å legge til rette for naturlig revegetering.

NVE setter krav om at istandsettingen skal være gjennomført innen to år etter at byggingen av kaianlegget er ferdigstilt.

4.1.4 Fremmede arter

Det framgår av detaljplanen at fremmedarten rynkerose er registrert i strandsonen og må håndteres i tråd med veiledningsmateriale fra Miljødirektoratet ved anleggsgjennomføring. Videre står det at anleggsmaskiner og utstyr skal renses for jord og plantematerialer før flytting til nytt tiltaksområde, for å forebygge spredning av skadelige fremmede arter.

Surnadal kommune og Statsforvaltaren i Møre og Romsdal tar opp viktigheten av å hindre spredning av fremmede arter i sine uttalelser, herunder at de som gjennomfører anleggsarbeidet er kjent med rutinene.

Statnett skriver i sine kommentarer til uttalelsene at anleggsmaskiner skal vaskes daglig for å hindre spredning av fremmede arter, og at masser som brukes til utfylling ikke skal inneholde jord og plantedeler.

NVE mener det er viktig at Statnett planlegger anleggsarbeidet slik at fremmede arter ikke spres. Når jordmasser flyttes, kan disse artene spres uten at dere er klar over det. Det er også viktig at det iverksettes nødvendige tiltak dersom fremmede arter blir avdekket. Etter NVEs vurdering er tiltakene Statnett beskriver i detaljplanen hensiktsmessige. NVE minner ellers om at Statnett er ansvarlig for å gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at fremmede arter blir spredd, i henhold til forskrift om fremmede organismer § 24.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

5 Konklusjon

5.1 Søknad om konsesjon

NVE mener at fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn ulempene. NVE gir derfor Statnett konsesjon etter energiloven for å bygge, eie og drive kaianlegg i Todalsfjorden. Tillatelsen gis i anleggskonsesjonen, NVE-ref. 202526049-13.

5.2 Detaljplan

NVE vurderer at detaljplanen er et godt utgangspunkt for at bygge- og rivearbeidene medfører minst mulig ulemper. NVE har i godkjenningen av detaljplanen også satt vilkår for å sikre en begrensning av ulemper for miljø og landskap. NVE minner også om at detaljplanen ikke kan fravikes uten vår godkjenning, NVE ref. 202612401-4.

5.3 Avbøtende tiltak

For å redusere negative virkninger av prosjektet har NVE pekt på avbøtende tiltak i våre vurderinger i kapittel 3 og 4. Vilklårene er presentert i anleggskonsesjonen, NVE-ref. 202526049-13 og detaljplanvedtaket, NVE-ref.202612401-4.

5.4 Orientering av grunneiere, rettighetshavere og naboer

NVE ber om at Statnett så snart som mulig sender dette brevet til grunneiere/rettighetshavere, naboer og gjenboere. Naboeiendommer er eiendom som har felles grense med den tomt som skal bebygges. Gjenboereiendom forstås som eiendom hvor kun en vei, gate, elv eller annet areal ligger imellom. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles. Dersom noen av de nevnte mottakerne er representert ved fullmektig, skal også fullmektigen få tilsendt brevet, jf. forvaltningsloven § 12.

NVE ber om at Statnett sender en bekreftelse på utsendelsen av brevet med opplysning om dato for utsendelsen.

5.5 Forholdet til plan- og bygningsloven

NVE ber om å bli orientert dersom områder som er godkjent til midlertidig arealbruk i NVEs tillatelser, omgjøres til permanent arealbruk i medhold av annet lovverk. NVE ønsker å motta kopi av søknader og eventuelle tillatelser.

Når anlegget er ferdig bygget, skal dere sende kommunen kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg, slik at det offentlige kartverket kan oppdateres. Kravet står i byggesaksforskriften (SAK 10).

5.6 Dere må ha et internkontrollsystem

Dere må ha et internkontrollsystem for energianlegg. NVE forutsetter at dette er på plass, og at dere praktiserer internkontroll. Vi viser til NVEs «Veileder til internkontroll for krav til miljø og landskap for energianlegg».

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

5.7 Anlegget er omfattet av kraftberedskapsforskriften

Anlegget er omfattet av kraftberedskapsforskriften. NVE har i detaljplangodkjenningen ikke vurdert om tiltaket tilfredsstiller kravene i forskriften.

5.8 Tillatelser dere trenger etter annet lovverk

I tillegg til denne godkjenningen av detaljplanen må dere sørge for å skaffe dere nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Dere er også ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Med hilsen

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Anne Johanne Kråkenes
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

STATSFORVALTAREN I MØRE OG ROMSDAL
MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE
STATNETT SF - Lars Olav Nordstoga
STATNETT SF - Simen Norheim
SURNADAL KOMMUNE
NTNU-Vitenskapsmuseet
Kystverket
Fiskeridirektoratet

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtakene er 24. august 2026 eller 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtakene. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtakene.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtakene er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtakene til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtakene. Du kan også klage på vedtakene hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtakene skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtakene, vil vi sende klagen til ED.
Du kan anmode om utsatt iverksettelse av vedtaket	Du kan anmode om at vedtakene ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Klage på vedtak om samtykke til ekspropriasjon har utsettende virkning, med mindre det er truffet vedtak om noe annet.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32, 36 og 42.